

CHŁODZĄCY (27) *part praes act*

sg *m N* chłodzący (2). ◇ *A* chłodzący (2). ◇ *f N* chłodząc(a) (1). ◇ *G* chłodząc(e)j (2). ◇ *A* chłodząca (7). ◇ *n N* chłodząc(e) (2). ◇ *G* chłodząc(e)go (2). ◇ *pl N subst* chłodząc(e) (2). ◇ *G* chłodzących (3). ◇ *A subst* chłodząc(e) (3). ◇ *I m* chłodząc(e)mi (1). ◇ *f* chłodząc(e)mi (1).

Sł stp brak, Cn s.v. chłodny, Linde bez cytatu s.v. chłodzić.

Oziębający, orzeźwiający; refrigeratorius Mącz, Calep, Cn; refrigeratrix, frigidarius Cn (27) : Ty lubiśz mieścá chłodzące BierEz 03; Y czego mily panie pragnieśs/ wśfakes ty ochłodzenijé ślodkié wśfytkich pragnących/ ij macitza winnitz chłodzących? OpecŻyw 149v; Mącz 137a; Calep 905a; prągnąca Lánia/ Szuka wody chłodzącej GrabowSet Q4v; LatHar [+9].

Wyrażenia: »chłodzący obłok« (1): Rozdziałał wody byłtre [...] zákrywáiąc ie wdzień gorący chłodzącemi obłoki RejPs 114v.

»rosa chłodząca« (1): potrzebá [...] ogień onego piecá Bábilońkiego w rośę chłodzącą obroćć SkarKaz 552a.

»chłodzący wiatr« [szyk 1 : 1] (2): wpokoju fwem leżącemu będzie bog náuśpomożeniu chłodzący wiatr nań pulfczáiąc RejPs 62; SkarŻyw 259.

»żr(z)odło chłodzące« (2): RejPs 63; ROwnie iák buyna Láni czáfu gorącego/ Z wielką chucią żąda żrzodłá chłodzącego ArtKanc Q8.

a. *Określenie stosowane w lecznictwie (16) : FalZioł I 39c; małz. śobie czynić chłód rzeczámí chłodzącemi/ Wirzbiną/ grzybienim SienLek 2v, 89.*

Zwrot: »mieć moc chłodzącą« (4): ŚLiwiki [...] Maią mocz chłodzącą y odmiękczájącą wnętrności FalZioł III 15d, I 95a, 130c, 153c.

Wyrażenie: »karmia, pokarm chłodzący (-a)« (2 : 2): w iedzeniu małz pożywać pokarmow chłodzących/ nicz śpieprzem nieiadać/ ale grucze/ krupy ięczmienne FalZioł I 43a; karmie theż máią być niechłodzące SienLek 88.

Szeregi: »chłodzący i odwilżający« [szyk 2 : 1] (3): Śłodkie granati śą chłodzące y odwilżájące. FalZioł III 20d, I 19d, 96a.

»chłodzący, wilki« (1): á tedy trzebá pożywać potraw chłodzących/ wilkich: á niebárzo pracować. SienLek 41v.

»chłodzący i wysuszający« (1): POdroźnikhowa wodka iefth zimna/ chłodząca y wyśufzájąca FalZioł II 10a.

»chłodzący i zaziębający (a. oziębający)« (2): [Rojownik] Ma mocz chłodzącą y zaziębiającą FalZioł I 130c, I 140b.

Synonimy: oziębający, zaziębający.

Cf CHŁODZIĆ